Svet
Evropske unije

Bruselj, 9. november 2026
(OR. en)

15545/26

COHAFA 92
ALIM 13
FIN 1586
COJUR 60
DEVGEN 183
GENDER 168
CONUN 215
SUSTDEV 94
RELEX 1483

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu z naslovom „Zagovarjanje vrednot, spodbujanje reform, doseganje rezultatov: humanitarne dejavnosti EU v spreminjajočem se svetovnem redu“ – sklepi Sveta (9. november 2026)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o skupnem sporočilu Evropskemu parlamentu in Svetu z naslovom „Zagovarjanje vrednot, spodbujanje reform, doseganje rezultatov: humanitarne dejavnosti EU v spreminjajočem se svetovnem redu“, ki jih je Svet odobril na 4206. seji 9. novembra 2026.

PRILOGA

SKLEPI SVETA
O SKUPNEM SPOROČILU EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Z NASLOVOM „ZAGOVARJANJE VREDNOT, SPODBUJANJE REFORM, DOSEGANJE REZULTATOV: HUMANITARNE DEJAVNOSTI EU V SPREMINJAJOČEM SE SVETOVNEM REDU“

1. Svet pozdravlja novo skupno sporočilo Evropske komisije in Visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o humanitarnih dejavnostih EU v spreminjajočem se svetovnem redu[1], ki slonijo na treh stebrih: 1) zaščiti, 2) izvajanju in 3) partnerstvu; seznanjen pa je tudi s spremnimi delovnimi dokumenti služb Komisije[2]. Svet izraža zaskrbljenost, ker je v zadnjih letih vse več humanitarnih kriz, ki so vedno daljše in kompleksnejše, zaradi česar več sto milijonov ljudi potrebuje humanitarno pomoč.

2. Svet poudarja, kako pomembna sta Evropsko soglasje o humanitarni pomoči[3] in Uredba Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči[4]. Čeprav je svetovno humanitarno financiranje še vedno pod hudim pritiskom in je humanitarna pomoč vse bolj spolitizirana, Svet pozdravlja ambicije Evropske unije, da ostane zanesljiva in predvidljiva donatorka. EU in njene države članice so kot največje donatorke humanitarne pomoči na svetu še naprej trdno odločene braniti mednarodno humanitarno pravo ter zagotavljati humanitarno pomoč, temelječo na potrebah in osredotočeno na ljudi, izhajajoč iz humanitarnih načel človečnosti, nevtralnosti, nepristranskosti in neodvisnosti; obenem so trdno odločene reševati življenja, ščititi ljudi, ki jih prizadene kriza, in ohranjati človekovo dostojanstvo v najhujših krizah.

---

1 9828/26.
2 9828/26 ADD1, 9828/26 ADD 2, 9828/26 ADD 3.
3 UL C 25, 30.1.2008, str. 1.
4 UL L 163, 2.7.1996, str. 1.

3. Svet poudarja, da imajo lokalni in nacionalni organi skupaj z mednarodnimi in nacionalnimi nevladnimi organizacijami ter lokalnimi humanitarnimi akterji, zahvaljujoč izrabljanju lokalnega znanja, spodbujanju sodelovanja in zagotavljanju, da humanitarna pomoč učinkovito in pravično dosega prizadete skupnosti, ključno vlogo pri usklajevanju, dostavljanju in ohranjanju učinkovite humanitarne pomoči znotraj lastnih kontekstov.

4. Svet poleg tega poudarja, da so Združeni narodi pri odzivanju na humanitarne krize nepogrešljivi z vidika usklajevanja in izvajanja;[5] obenem t. i. Global Humanitarian Overview (Globalni humanitarni pregled) izpostavlja kot skupno izhodišče za odločanje, temelječe na potrebah, s strani EU in njenih držav članic v okviru humanitarnega delovanja. Svet poudarja, da je treba kot podlage za učinkovitejši, odpornejši in odgovornejši humanitarni sistem pravočasno in na vključujoč način izpeljati reformne procese v sklopu pobud Humanitarian Reset (Humanitarna prenovitev), ZN80 in Grand Bargain (Veliki dogovor) ter uresničiti njihove cilje.

5. Svet v zvezi s stebrom „zaščita“ pozdravlja namero, da se humanitarni, politični, gospodarski, varnostni in diplomatski instrumenti EU v celoti izkoristijo za pomoč pri preprečevanju in blaženju humanitarnih kriz ter odzivanju nanje, pri čemer se ohranja načelen pristop. Svet v zvezi s spodbujanjem usklajene humanitarne diplomacije pod vodstvom EU v podporo večstranskim humanitarnim prizadevanjem podpira izrazito osredotočenost na pristop Ekipe Evropa. Pristop bi moral izhajati iz prednosti, ki jih ima EU oziroma njene države članice, ter se udejanjati prek okrepljenega usklajevanja s posebnimi predstavniki, posebnimi odposlanci in vodji misij EU ter po potrebi z imenovanjem kontaktnih točk za humanitarno diplomacijo.

[5] 8966/21.

6. Svet opozarja, da je treba mednarodno humanitarno pravo spoštovati v vseh okoliščinah in to spoštovanje tudi zagotavljati.[6] Svet poudarja, kako pomembno je, da se spodbujanje spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava postavi v središče zunanjega delovanja EU.[7] V zvezi s tem Svet ponovno potrjuje, da ima humanitarna diplomacija EU ključno vlogo pri zaščiti humanitarnega prostora, tudi s spodbujanjem popolnega, varnega, hitrega in neoviranega humanitarnega dostopa ter zavzemanjem za zaščito vsega civilnega prebivalstva, vključno s humanitarnim in zdravstvenim osebjem. Svet poleg tega pozdravlja delo v okviru t. i. Global Initiative to Galvanize Political Commitment to IHL (Globalna pobuda za spodbujanje politične zavezanosti mednarodnemu humanitarnemu pravu).[8]

7. Svet izraža globoko zaskrbljenost zaradi alarmantnega in sistemskega porasta kršitev mednarodnega humanitarnega prava ter njihove vse večje normalizacije; obenem opozarja, da je treba skladno z njegovimi sklepi iz leta 2024 o zaščiti v okoljih, kjer je potrebna humanitarna pomoč, zaščito postaviti v središče humanitarnega delovanja.[9] EU zelo skrbijo neselektivna uporaba eksplozivnega orožja na gosto poseljenih območjih, tudi dronov in avtonomnih oborožitvenih sistemov, in posledice take uporabe za civilno prebivalstvo in civilne objekte. Svet ponovno poudarja, da morajo vse strani, ki so udeležene v oboroženih spopadih, sprejeti vse potrebne previdnostne ukrepe za zagotovitev zaščite civilnega prebivalstva in civilnih objektov med spopadi, da je njihova primarna obveznost zadostiti potrebam prebivalstva, ki je pod njihovim nadzorom, ter da morajo tako kot države, ki so prav tako udeležene v oboroženih spopadih, spoštovati obveznost dopuščanja in omogočanja hitrega, varnega in neoviranega prehoda humanitarne pomoči. Svet se zadeva tudi izzivov, ki jih v smislu spodkopavanja spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava ter večanja tveganj za humanitarno in zdravstveno osebje predstavljata dezinformiranje in manipuliranje z informacijami.

---

6 14487/19, kot je določeno v čl. 1, ki je skupen štirim ženevskim konvencijam.

7 Kot je navedeno v EU Guidelines on Promoting Compliance with IHL (Smernice EU o spodbujanju spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava) 04_hr_guidelines_humanitarian_en_0.pdf.

8 https://www.icrc.org/en/global-initiative-international-humanitarian-law.

9 9736/24.

8. EU je še vedno trdno zavezana boju proti nekaznovanju najtežjih hudodelstev in opozarja, da morajo vse države v skladu z ženevskimi konvencijami preiskovati ter po potrebi kazensko preganjati ali izročiti osumljence hudih kršitev mednarodnega humanitarnega prava. Svet ponovno izjavlja, da neomajno podpira Mednarodno kazensko sodišče zaradi njegove ključne vloge v boju proti nekaznovanju najtežjih hudodelstev, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto. Svet spodbuja mednarodno sodelovanje pri preiskovanju in pregonu mednarodnih kaznivih dejanj ter poudarja, da je treba vsem žrtvam zagotoviti pravico.

9. Svet je še vedno odločen izboljšati varnost in zaščito humanitarnega osebja ter pozdravlja okrepljena prizadevanja, opisana v sporočilu, vključno s trajno vzpostavitvijo mehanizma za zaščito humanitarnih delavcev „Protect Aid Workers“. Svet opozarja, da so EU in njene države članice podprle Deklaracijo o zaščiti humanitarnega osebja[7].

10. Svet poudarja svojo zavezanost uporabi humanitarne pomoči EU za boljše obravnavanje potreb ljudi v najbolj ranljivem položaju in ljudi, ki so najbolj izpostavljeni diskriminaciji, tudi v večplastni in presečni obliki. Svet priznava, da so otroci, tudi otroci z dodatnimi ranljivostmi, nesorazmerno prizadeti in so z vidika zaščite izpostavljeni posebej resnim tveganjem med krizami. Svet opozarja na smernice EU o otrocih v oboroženih spopadih[10] kot okviru politike EU za zaščito otrok, ki so jih prizadeli konflikti. Svet je seznanjen tudi s specifičnimi ranljivostmi, ki so jim izpostavljeni invalidi, in ovirami, s katerimi se ti srečujejo pri dostopu do humanitarne pomoči, pri čemer izpostavlja njihovo smiselno udeležbo v celotnem ciklu humanitarnih programov. Svet ponovno poudarja, da morajo dejavnosti, povezane s pripravljenostjo, odzivanjem in okrevanjem, v vseh sektorjih vključevati duševno zdravje in psihosocialno podporo.

[10] EEAS-EU-Guidelines-CAAC.pdf.

11. Svet izraža zaskrbljenost zaradi povečanega števila preverjenih primerov spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, tudi spolnega nasilja, povezanega s konflikti, pri čemer so ženske in dekleta nesorazmerno prizadete. Svet opozarja, da sta lahko spolno nasilje in nasilje zaradi spola, med drugim spolno nasilje, povezano s konflikti, po mednarodnem pravu opredeljena kot vojno hudodelstvo ali hudodelstvo zoper človečnost. Svet ponovno potrjuje, da je odločen podpirati prizadevanja za preprečevanje in omejitev spolnega nasilja in nasilja zaradi spola ter za odzivanje na tovrstno nasilje, tudi z delom v sklopu Poziva k ukrepanju za zaščito pred nasiljem na podlagi spola v izrednih razmerah[11]. Svet poziva Komisijo in države članice EU, naj dejavno spodbujajo enakost spolov, vključno s podporo organizacijam za pravice žensk. Svet jih tudi poziva, naj izpolnijo potrebe vseh žensk, moških, deklet in fantov po zaščiti ter se v ta namen poslužujejo prožnih in prilagodljivih pristopov, ki upoštevajo konflikte in vidik spola, v skladu z Akcijskim načrtom EU za ženske, mir in varnost[12] ter Sklepi Sveta o ženskah, miru in varnosti[13]; obenem je seznanjen z akcijskim načrtom Evropske komisije in visokega predstavnika za enakost spolov III[14].

12. EU ostaja zavezana spodbujanju, varstvu in spoštovanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njihovem pregledu; v zvezi s tem se bo še naprej zavzemala za spolno in reproduktivno zdravje in pravice. Ob upoštevanju tega EU znova potrjuje svojo zavezanost promociji, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Nadalje EU izpostavlja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter zdravstvenih storitev.

---

11 Call to Action - Protection from Gender-Based Violence in Emergencies (Poziv k ukrepanju – Zaščita pred nasiljem na podlagi spola v izrednih razmerah) | Join the Fight Against GBV in Crises (Skupaj v boj proti nasilju zaradi spola, do katerega prihaja med krizami).

12 11031/19.

13 14716/22 in 15086/18.

14 13343/20.

13. Svet odločno obsoja uporabo stradanja kot načina vojskovanja ter ponovno potrjuje svojo zavezanost obravnavanju neustrezne prehranske varnosti in podhranjenosti. Svet poudarja, da je treba zagotoviti življenjsko pomembno pomoč v hrani, skupaj z dostopom do čiste pitne vode, da bi – kjer je to izvedljivo – podprli delovanje lokalnih prehranskih sistemov in trgov, s tem pa pomagali, da bi bile skupnosti odpornejše in da bi bolje prenesle pretrese.

14. Svet ponovno izjavlja, da je odločen čim bolj zmanjšati vse morebitne nenamerne negativne učinke omejevalnih ukrepov EU na načelno humanitarno delovanje. Poudarja, da je treba zagotoviti, da se v režime omejevalnih ukrepov EU dosledno vključujejo humanitarna izvzetja in da se vzpostavi učinkovit okvir za njihovo uporabo s strani humanitarnih organizacij. Svet bo hude kršitve mednarodnega humanitarnega prava še naprej navajal kot razlog za uvrstitev na seznam v okviru režimov avtonomnih sankcij EU.

15. Svet priznava, kako pomembna je komplementarnost humanitarnih akterjev za izboljšanje učinkovitosti humanitarnih odzivov. Svet poudarja kritično vlogo, ki jo imajo mednarodne in nacionalne nevladne organizacije ter lokalni humanitarni akterji kot posredovalci na kraju dogodka in humanitarni partnerji, zlasti na težko dostopnih območjih. V zvezi s tem Svet opozarja na zaveze iz Velikega dogovora, zlasti tiste o lokalizaciji in prožnem financiranju. Svet poudarja, da so lokalne skupnosti in nacionalne nevladne organizacije med najučinkovitejšimi akterji pri spodbujanju prizadevanj za odzivanje in okrevanje ter bi morale prevzeti vodilno vlogo pri tozadevnih odločitvah in procesih. Svet podpira zavezo o opolnomočenju lokalnih skupnosti in lokalnih akterjev ter poudarja, da se mora to odražati v okvirih t. i. Accountability to Affected People (odgovornost do prizadetih). Svet potrjuje novi načrt Komisije za lokalizacijo, med drugim zavezo, da se do leta 2027 zagotavlja 25 % humanitarnih sredstev EU čim bolj neposredno lokalnim in nacionalnim akterjem, da se vključijo organizacije, ki jih vodijo ženske in begunci, ter invalidske organizacije, ter da se podpirajo prizadevanja za bolj lokalizirane, območne usklajevalne strukture, ki bodo zajemale organizacije civilne družbe in lokalno upravo.

16. Svet priznava edinstveno vlogo, ki jo ima Mednarodno gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca kot ključen steber svetovnega humanitarnega sistema, ter spodbuja nadaljnje sodelovanje med njim, EU in drugimi humanitarnimi partnerji, da bi okrepili usklajen, učinkovit in lokalno voden humanitarni odziv.

17. Svet prav tako priznava, da je treba – če je možno in ob ustreznem upoštevanju humanitarnih načel – sodelovati z gostiteljskimi vladami, tudi v državah, ki se soočajo s problemom dolgotrajne razselitve. Svet poudarja, da so enakovredna partnerstva ob ustrezni podpori podlaga za prehod z vzporednih humanitarnih sistemov na vključujoč in trajen dostop do nacionalnih socialnih storitev ter priložnosti za samozadostnost in trajne rešitve. To so bistveni elementi pri izboljševanju dostopa do osnovnih socialnih, ekonomskih in pravnih pravic ter pri zagotavljanju učinkovite pomoči.

18. Kar zadeva steber „izvajanje“, se Svet zaveda, da so humanitarne dobavne verige strateški spodbujevalci humanitarnih dejavnosti, zlasti kadar lokalni trgi ali dostava gotovine ne delujejo več. Svet pozdravlja skupino za vodenje humanitarne dobavne verige (HLGSC) in druge s tem povezane pobude, ki spodbujajo bolj sodelovalen in lokalno voden model dobavne verige, ki upošteva vidik spola in je okoljsko trajnosten[15]. Svet poudarja, da je treba v okolju, v katerem je financiranje omejeno, zmanjšati podvajanje ter čim bolj povečati stroškovno učinkovitost in sodelovanje, in sicer v celotnem procesu od javnih naročil do dostave na zadnjem delu poti. Zato je treba pogosteje uporabljati skupno javno naročanje, združene logistične vire, izmenjavo podatkov in interoperabilne sisteme, hkrati pa bolje izkoristiti obstoječa humanitarna vozlišča in logistične zmogljivosti.

[15] V skladu z načeli iz Humanitarian aid donors' declaration on climate and environment - European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (deklaracije donatorjev humanitarne pomoči o podnebju in okolju – Evropska civilna zaščita in evropske operacije humanitarne pomoči).

19. Pri novem modelu bi bilo treba dati prednost lokalnemu javnemu naročanju, pripravljenosti in vnaprejšnjemu ukrepanju ter s tem zagotoviti, da bodo akterji imeli vnaprej določene zaloge, dolgoročne sporazume o storitvah in usklajevalne protokole, preden nastopijo krize. Svet poziva Komisijo in države članice EU, naj pospešijo usklajevanje donatorjev glede zahtev za skladnost ter financiranje posebnih pobud za reformo dobavnih verig. Svet prav tako spodbuja EU in njene države članice, naj izvajajo skupne operacije, kadar je to izvedljivo.

20. Svet se obenem zaveda, da je za povečanje uspešnosti, učinkovitosti in odgovornosti humanitarnega delovanja pomembno, da se v celotnem humanitarnem sistemu zagotovijo digitalizacija, zanesljivo in razčlenjeno zbiranje in izmenjava podatkov ter interoperabilni sistemi. Svet poudarja, da bi bilo treba digitalne rešitve razvijati in uvajati odgovorno in vključujoče ter se pri tem osredotočiti na človeka, hkrati pa ustrezno upoštevati varstvo podatkov in njihovo odgovorno upravljanje.

21. Svet pozdravlja predlog za razširitev preobrazbenih načinov ukrepanja, med drugim s povečanjem deleža večletnega, delno namenskega in nenamenskega financiranja ter nadaljnjo poenostavitvijo upravljanja nepovratnih sredstev, ter poziva države članice EU, naj dajo prednost kakovostnemu financiranju. Svet zlasti pozdravlja predloge za povečanje humanitarnega financiranja s celotnim naborom združenih sredstev, hkrati pa priznava pomen temeljnega financiranja in podpira spodbujanje pristopa Ekipe Evropa. Svet poudarja, da bi morali povečanje združenih sredstev spremljati sorazmerni mehanizmi upravljanja, preglednosti in odgovornosti ter večja prizadevanja za pravičnejšo porazdelitev tveganj, saj bi tako zagotovili, da bo financiranje učinkovito doseglo najprimernejše akterje, vključno s tistimi, ki delujejo na težko dostopnih območjih. Svet ponovno potrjuje, da se lahko z večnamensko denarno pomočjo izboljša več humanitarnih rezultatov ob hkratnem podpiranju lokalnih gospodarstev in krepitvi odpornosti, prispeva pa lahko tudi k uspešnejšemu, stroškovno učinkovitejšemu in na ljudi osredotočenemu humanitarnemu odzivu. Denarna pomoč bi morala biti prednostni način odzivanja, kadar je to mogoče in ustrezno. Svet spodbuja Komisijo in države članice EU, naj uskladijo zahteve in postopke v zvezi z donatorji, zlasti v zvezi s potrebno skrbnostjo, skladnostjo, revizijo in poročanjem, ter izboljšajo izmenjavo informacij, da bi zmanjšali podvajanje.

22. Kar zadeva steber „partnerstvo“, Svet ob opozarjanju na svoje sklepe o krepitvi odpornosti partnerskih držav z zunanjim delovanjem EU[16] ter v skladu s svojimi sklepi o usklajenem pristopu k nestabilnosti, instrumentom zunanjega delovanja EU in rezultatom trajnostnega razvoja[17] pozdravlja novooblikovano vizijo celostnega pristopa EU k nestabilnosti. Svet poudarja pomen celostnih pristopov, prilagojenih okoliščinam in temelječih na človekovih pravicah, ki upoštevajo konflikte in vidik spola ter obravnavajo nestabilnost, krepijo odpornost ter podpirajo trajnostni mir in razvoj. Celostni pristop k nestabilnosti mora vključevati okrepljeno in sistematično sodelovanje s civilno družbo, vključno z organizacijami, ki jih vodijo ženske, organizacijami za pravice žensk, mladimi in invalidskimi organizacijami, hkrati pa v največji možni meri ohranjati dialog z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi. Svet obenem ponovno izpostavlja pomen krepitve sistemov socialne zaščite in zagotavljanja pravičnega dostopa do osnovnih storitev kot ključnih dejavnikov odpornosti, socialne kohezije in dolgoročne stabilnosti.

23. Svet poudarja, da je treba dati prednost usklajevanju znotraj Komisije in ga izboljšati ter po potrebi skleniti partnerstvo z ustreznimi deležniki, kot so Evropska investicijska banka, Svetovna banka in druge mednarodne finančne institucije. Svet poudarja, da je Ekipa Evropa dragocena platforma za politično usklajevanje, skupno analizo, zavzemanje skupnih stališč in skupno izvajanje med akterji EU, zlasti v nestabilnih razmerah.

24. Svet ugotavlja, da sta za učinkovito izvajanje povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom potrebna večstranska reforma in okrepljen sistem lokalnih/humanitarnih koordinatorjev ZN, ter ponovno potrjuje, da je EU pripravljena sodelovati s partnerji pri spodbujanju reforme ZN v smeri učinkovitejšega, tudi v stroškovnem smislu, in odzivnejšega sistema ZN, ki bo lahko učinkovito vse tri stebre v sklopu povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom uresničeval s skladnimi pristopi, prilagojenimi lokalnim razmeram.

---

16 11777/25.
17 9285/26.

25. Svet poudarja, da je treba v zelo in ekstremno nestabilnih razmerah, zlasti v razmerah dolgotrajnih in nezadostno obravnavanih kriz, ter v politično zapletenih razmerah, tudi na območjih pod nadzorom nedržavnih oboroženih skupin, še naprej dejavno delovati s prožnimi in prilagodljivimi pristopi, ki upoštevajo konflikte in temeljijo na načelu neškodovanja.

26. Svet ob opozarjanju na svoje sklepe o usklajenem pristopu k nestabilnosti[18] in svoje sklepe o strategiji Global Gateway[19] ponovno izpostavlja potencial, ki ga ima strategija Global Gateway, tj. svetovna naložbena strategija EU, v nestabilnih razmerah, da mobilizira javna in zasebna sredstva za premostitev svetovne naložbene vrzeli v digitalnem, podnebnem in energetskem, prometnem, zdravstvenem, izobraževalnem in raziskovalnem sektorju. Strategija bi morala ustrezno dopolnjevati druge namenske pristope in orodja za nestabilne razmere s vseobsegajočim 360-stopinjskim pristopom, ki združuje preobrazbeno infrastrukturo z reformami omogočitvenega okolja ter odraža pomen spodbujanja vzajemno koristnih partnerstev, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju in odpornosti partnerskih držav, tudi v nestabilnih razmerah in v najmanj razvitih državah, ter k strateškim interesom Unije.

27. Svet ponovno poudarja, da so podnebne spremembe in degradacija okolja vse večje gonilo humanitarnih potreb ter povzročajo razseljevanje, neustrezno prehransko varnost, podhranjenost, pomanjkanje vode, oslabljeno infrastrukturo in odpornost ter izgubo sredstev za preživljanje. Svet ponovno potrjuje zavezo EU, da bo podpirala bolj usmerjeno, v prihodnost zazrto, na tveganju temelječe in podnebno ozaveščeno humanitarno delovanje, ter poziva k izvajanju deklaracije donatorjev humanitarne pomoči o podnebju in okolju. Opozarja na pomen pristopov, ki podpirajo ranljive skupnosti pri vnaprejšnjem ukrepanju za prilagajanje podnebnim in okoljskim pretresom v kratkoročnem in srednjeročnem obdobju, ter ciljno usmerjenih pobud, ki so podlaga za dolgoročno odpornost.

---

18 9285/26.
19 10349/26.

28. Svet ob opozarjanju na svoje sklepe o zmanjševanju tveganja nesreč v zunanjem delovanju EU[20] in sklepni dokument v sklopu Velikega dogovora o razširitvi vnaprejšnjega ukrepanja pozdravlja prehod z reaktivnega odzivanja na krize na bolj proaktivno, na tveganju temelječe zgodnje in vnaprejšnje ukrepanje ter poziva k odločni zavezanosti večji, namenski in trajnostni podpori EU, vključno z okviri za vnaprejšnje ukrepanje. Svet priznava potencial, ki ga v tem smislu ponuja inovativno financiranje tveganja, pri čemer poudarja potrebo po usklajenih lokalnih in regionalnih okvirih za obvladovanje tveganja nesreč ter večji odgovornosti vlad prek humanitarnega sodelovanja in sodelovanja na področju civilne zaščite. Svet spodbuja Komisijo in države članice EU, naj na podlagi obstoječih mehanizmov usklajevanja spodbujajo večjo usklajenost pristopov k financiranju in okvirov za vnaprejšnje ukrepanje.

29. Svet ponovno poudarja, da je pomembno zagotoviti, da bo uradna razvojna pomoč (URP) EU ustrezno in pregledno usmerjena na nestabilna območja in območja, ki so jih prizadeli konflikti, ter ohraniti napredek pri doseganju skupnega cilja EU glede URP za najmanj razvite države. Svet opozarja tudi na svoje sklepe o odpravljanju vrzeli v financiranju humanitarne pomoči[21] in zavezo, da se za URP do leta 2030 zagotovi vsaj 0,7 % skupnega BND ter da se na podlagi obstoječih humanitarnih potreb za humanitarne ukrepe nameni ustrezen delež, na primer 10 % URP.

30. Svet se zaveda, kako pomembno je v okoljih, v katerih je potrebna humanitarna pomoč, sodelovati z različnimi akterji, da bi celoviteje obravnavali humanitarne potrebe, izkoristili različne pristope in premostili vrzel v financiranju humanitarne pomoči. V zvezi s tem Svet odločno pozdravlja prizadevanja za mobilizacijo dodatnih sredstev za dopolnjevanje URP iz EU in njenih držav članic ter za tesnejše partnerstvo z zasebnim sektorjem, človekoljubnimi organizacijami in finančnimi institucijami na odgovoren in pregleden način ter v skladu s humanitarnimi načeli.

---

20 14463/22.
21 9598/23.

31. Svet poziva Komisijo in visoko predstavnico, naj:

– mu do novembra 2026 predstavita konkreten časovni načrt za izvajanje skupnega sporočila, tudi glede ključnih pobud, zavez in prizadevanj za spodbujanje usklajevanja v okviru Ekipe Evropa, ter vsako leto poroča o izvajanju skupnega sporočila; to bi moralo med drugim vključevati osredotočenost na razvoj strateškega in skladnega pristopa k humanitarni diplomaciji ter poročanje o napredku pri doseganju cilja, da se vsaj dve tretjini humanitarnega financiranja usmerita prek preobrazbenih načinov ukrepanja, pri izvajanju priporočil skupine za vodenje humanitarne dobavne verige in pri spodbujanje aktualnih reform, da bo humanitarna dobavna veriga učinkovito izpolnjevala humanitarne potrebe;

– mu redno poročata o sporočanju, da bi se prednostne naloge humanitarne diplomacije, vključno s spoštovanjem mednarodnega humanitarnega prava in odgovornostjo zanj, zaščito vsega civilnega prebivalstva, tudi humanitarnega in zdravstvenega osebja, ter humanitarnim dostopom, sistematično vključevale v dvostranski, politični, varnostni in gospodarski dialog med EU in tretjimi državami;

– izboljšata usklajevanje na vseh področjih skupnega sporočila med institucijami in institucionalnimi akterji EU, državami članicami EU in drugimi ustreznimi humanitarnimi partnerji, tudi prek okvirov za nestabilnost v izjemno nestabilnih razmerah; spodbujata prizadevanja v okviru Ekipe Evropa v vseh različnih razsežnostih, vključno z usklajevanjem politik, skupnim sporočanjem ter učinkovitim načrtovanjem in operativnim usklajevanjem;

– operacionalizirata celostni pristop EU k nestabilnosti, tudi z okrepljenimi pristopi povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom ter s tem, da mu poročata o doseženem napredku, kadar je to ustrezno;

– v celoti izkoristita povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom, tudi v kontekstih tranzicije in kontekstih, ki niso zajeti v hiperprednostnih načrtih humanitarnega odziva, da bi obravnavali osnovne dejavnike nestabilnosti ter dolgotrajnih in večdimenzionalnih kriz ter spodbujali procese vzpostavljanja miru in mirovnega posredovanja, hkrati pa zaščitili načelni humanitarni odziv;

– v tesnem sodelovanju z državami članicami EU uporabita vsa orodja, ki jih imata na voljo, vključno z razvojnim sodelovanjem, diplomatskimi prizadevanji, izgradnjo miru, mediacijo, sodelovanjem varnostnega sektorja ter misijami in operacijami v okviru SVOP, da bi odpravili temeljne vzroke nestabilnosti in okrepili svojo podporo izgradnji miru, mediaciji in preprečevanju konfliktov.

32. Svet poziva Komisijo, naj:

– mu redno poroča o vrzelih v financiranju humanitarne pomoči, pomanjkanju sredstev za najhujše krize ali krize, za katere najbolj primanjkuje sredstev, ter o omejitvah dostopa;

– naj v sodelovanju z ustreznimi agencijami ZN in partnerji iz nevladnih organizacij še naprej zagotavlja, da bo Ekipa Evropa močna podpornica humanitarnega sistema v okviru pobude Humanitarian Reset kot dela širšega programa OZN80 in reformnega programa, s poudarkom na večji učinkovitosti, lokalizaciji, skupnih rešitvah, predvidljivem in prožnem financiranju, enostavnejši ureditvi usklajevanja in večji odgovornosti do prizadetega prebivalstva;

– zmanjša strukturne ovire pri usmerjanju finančnih sredstev EU za lokalne akterje, vključno s potrebno skrbnostjo, upravičenostjo, stroški izpolnjevanja obveznosti, kakovostjo partnerstev za delitev tveganja in sodelovanjem v političnem dialogu, ter v prihodnje ocene vključi ambicioznejše cilje in širša prizadevanja za lokalizacijo; razmisli o nadaljnjem povečanju čim bolj neposrednega financiranja za lokalne in nacionalne akterje tudi po letu 2027 ter pripravi nadaljnje ukrepe za obdobje po tem datumu;

– opredeli možnosti za povečanje prožnejšega in predvidljivejšega humanitarnega financiranja, tudi z združenimi sredstvi, ter sklene nova partnerstva z zasebnim sektorjem, človekoljubnimi fundacijami in finančnimi institucijami, da bi bolje izkoristili dejavnosti teh partnerjev v okoljih, v katerih je potrebna humanitarna pomoč;

– pripravi predloge za konkretne pobude Ekipe Evropa za okrepitev skupnega humanitarnega delovanja EU in njenih držav članic.